

Anser inte Barnombudsmannen att 1043 svenska barn förgiftade av centralstimulerande narkotika på tre år är tillräckligt?

24 juni 2014

Ja, jag antar att Barnombudsmannen (BO) inte känt till att det är så, med tanke på frånvaron av åtgärder för att skydda barnen.

Men med det här brevet har BO vetskap om förhållandena och kan göra något effektivt åt saken, i linje med kraven i Barnkonventionen. Jag vill inte vid årsskiftet upplysa BO om att inget hänt och att vi fått 400 nya barn under året som utsatts för ett kemiskt övergrepp från vuxenvärlden.

För vad ska vi annars kalla det när vi vet att nästan **90 barn i åldrarna 0-4 rapporterats som förgiftade av psykostimulantia**¹ (amfetamin, metylfenidat som Ritalin och Concerta, och Strattera) under 2013.

Jag tar det igen om det inte gick fram: Det är nästan 90 småbarn i åldrarna 0-4(!) om vilka det till Giftinformationscentralen (GIC) inkommit samtal om att de blivit förgiftade av metylfenidat (64 barn), amfetamin (11 barn) och Strattera (18 barn). Och här är det inte fråga om att barnen (i annat än några ytterst få fall) fått preparaten utskrivna till sig som "medicin". Nej, det är fråga om barn 0-4 som blivit *narkotikaförgiftade* (75 barn metylfenidat/amfetamin).

Och då frågar man sig: Hur tusan gick det till? Har föräldrar som själva tar narkotikan för det som kallas ADHD fått för sig att det här är något annat än toxiska, beroendeframkallande medel med hög missbrukspotential (att det är "ofarlig medicin"), och därför låtit burkarna stå framme så att småbarnen kunnat plocka i sig av tableterna? Eller har föräldrarna fått den informationen för andra äldre barn i familjen, där burkarna på samma sätt stått framme. Eller är det fråga om barn med narkotikamissbrukande föräldrar, i vars hem det är sådant kaos att småbarnen löper stor risk att få i sig legal och illegal narkotika?

Ja, svaret på den frågan kan vi inte få eftersom närmast berörda myndigheter, Läke medelsverket och Socialstyrelsen, inte lyft ett finger för att utreda situationen och vidta åtgärder så att vi inte får 90 nya förgiftade småbarn också det här året.²

Och som om det här inte var nog: Endast ETT av dessa 90 fall av förgiftning har rapporterats till Läke medelsverkets biverkningsregister, trots gemensamma EU-krav på att förgiftningar ska rapporteras dit³. Vilket i sin tur betyder att dessa fall inte på något sätt blir utredda av Läke medelsverket.

¹ Antalet anmälda samtal om barnen är 93; det verkliga antalet barn är enligt Läke medelsverket "något lägre".

² Socialstyrelsen har en pågående utredning i vilken man i höst ska utge rekommendationer om förskrivning av dessa preparat. Projektledaren lät meddela att hon inte kände till något om det här; ringde till Giftinformationscentralen för information, men kunde meddela att det här var utanför projektets ram.

³ Läke medelsverket, "Rapportera biverkningar", 28 juni 2013 <http://www.lakemedelsverket.se/rapportera>

Vi har också för 2013 alla de samtal som inkommit till Giftinformationscentralen om hur många barn i åldrarna 10-19 år som med dessa preparat gjort "suicidförsök eller överdosering i annat självdestruktivt syfte": Det kom till GIC in 158 rapporter om barn och ungdomar (10-19) som blivit förgiftade på det sättet. [Antalet fall även här "något lägre".]

Och här är det än värre med utredningen och uppföljningen av vad som hänt: INGEN ENDA biverkningsrapport har inkommit till Läke medelsverket om dessa förgiftningsfall, INGEN ENDA. Ingen utredning eller uppföljning.

Och vi kommer till sammanfattningen av det hela:

Enligt nu utlämnade data från Giftinformationscentralen har vi 1043 enskilda fall de sista tre åren (2011-2013) där svenska barn rapporterats ha blivit förgiftade av centralstimulerande narkotika (amfetamin/metylfenidat); medräknat preparatet Strattera 1226 fall⁴.

Antalet barn förgiftade av centralstimulerande narkotika nådde förra året *den högsta nivån någonsin* – 373 enskilda fall.

Nu har halva året gått; inga av de berörda myndigheterna har lyft ett finger för att förhindra att det vid årets slut blir runt 400 nya barn som kan läggas till förgiftningslistan; inga politiska ingripanden har gjorts.

Jag antar att BO tycker att det är fullt tillräckligt med de 1043 fallen de sista tre åren, och inte vill lägga till 400 ytterligare i år.

Frågan blir då: Vilka effektiva åtgärder tänker BO vidta för att vi i år inte ska få 400 fall ytterligare i år?

Vänliga hälsningar

Janne Larsson

skribent

janne.olv.larsson@telia.com

⁴ Delar av den här informationen kan hittas i Läke medelsverket, "Uppföljning av ADHD-läkemedel, Årsrapport från Läke medelsverket 2013", mars 2014,

http://www.lakemedelsverket.se/upload/nyheter/2014/Arssrapport_2013_uppfoljning_ADHD.pdf